

Årets Ystadiana

Himmelskt vackert om vävnader

”Den är både bokstavligt och bildligt himmelsk vacker.”

Pax Sjöholm

Ystad

Utgivningstakten är imponerande. Bara drygt ett halvår efter att praktverket om Ystads utveckling speglad i kartor släpptes kommer nästa Ystadiana, ”Himmelskt vackert”.

Fornminnesföreningens årsbok 2014 handlar om vävnader från Österlen.

Boken fördjupar och kompletterar den pågående utställningen på Klostret.

– Att böckerna kommer så tätt beror på att kartboken

var försenad, säger Per-Axel ”Pax” Sjöholm, föreningens ordförande.

Han lyfter fram formgivningen av boken, gjord av fotografen Lucas Gölén, liksom färgprakten på vävnaderna.

– Den är både bokstavligt och bildligt himmelsk vacker, säger Pax Sjöholm.

Allmogevävnader

Kärnan i utställningen och boken är Fornminnesföreningens samlingar av allmogevävnader från Sydöstra Skåne. Men man har också lånat från privatpersoner och kompletterat med vävnader från Statens historiska museum i Stockholm.

Vid boksläppet på Klostret var flera skribenter med, blanda andra Britta Hammar från Kulturen i Lund och textilexperterna och författarna Kerstin Paradis Gustafsson. Den senare påpekade hur mönster som kan ses på Egyptiska föremål från 500-talet tas upp på vävnader på Österlen på 1700-talet och framåt.

En kvinnosyssla

Britta Hammar berättar om kvinnorna bakom vävnaderna. Alltför ofta är de inte kända med namn.

Museichefen Håkan Nilsson i samtal med Britta Hammar, en av författarna som skriver i Ystads Fornminnesföreningens årsbok om vävnader på Österlen. Boken är även utställningskatalog till den pågående utställningen på Klostret. Foto: Mark Hanlon

Men textilt arbete var en kvinnoyrssla som varje ledig stund ägnades åt. I de högre stånden markerade textilierna rikedom och status.

Textilier ingick också i hemgiften som började förberedas när flickorna på gårdarna var små. Föremålsantikvarie Ingela Bergils på Kulturmagasinet bidrar också till årsboken. Hon skriver om Löderups vävskola som startade i början av 1900-talet och som fick stor betydelse för de textila traditionerna på Österlen. Vävskolans elever ställde ut på den baltiska utställningen i Malmö 1914, som är en utgångspunkt för den pågående vävnadsutställningen på Klostret. Det antikvariska värdet på en vävnad är mångdubbelt större om man vet varifrån vävnaden kommer eller vem som har vävt den.

– Vet man det så ska man skriva en liten lapp och sätta fast vid vävnaden. Då är det dokumenterat även om ingen finns kvar som kan berätta, säger Håkan Nilsson.

Ulf Mårtensson
ulf.martensson@ystadsallehanda.se

Fakta

Ystads Fornminnesförenings årsbok 2014, Ystadiana

■**Formgivning och fotograf:** Lucas Gölén.

■**Skribenter:** Ingela Bergils, Anki Dahlin, Mari-Louise Franzén, Britta Hammar, Gunvor Johansson, Helén Lennartsson, Håkan Nilsson, Barbro Nyberg, Ann Helén Olsson, Kerstin Paradis Gustafsson och Åsa Stentoft.